

ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

**Need Assessment for the Principal's Skills in the Covid Predicament of the
Schools Under Phetchabun Primary Educational Service Area Office 2**

วิทยา คีรีกุลไพศาล และ ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Wittaya Kheereekunphaisan and Thirasak Uppamaiathichai

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, Email:kenyana1122@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 78 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพที่พึงประสงค์ด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สภาพที่เป็นจริงภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เรียงดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ 1) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะด้านการบริหารองค์กร 5) ทักษะการบริหารงานบุคคล 6) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารในสถานการณ์โควิด; ผู้บริหาร

Abstracts

The purposes of this study were : 1) to investigate the needs assessment for the principal's skills in the Covid predicament of the school under phetchabun primary educational service area office 2, and 2) to arrange the needs assessment for the principal's skills in the Covid predicament of the school under phetchabun primary educational service area office 2. The sample consisted of 78 school administrators in phetchabun primary educational service area office 2

A result of this study was found in the following aspects.

1. The needs assessment for the principal's skills in the Covid predicament of the school under phetchabun primary educational service area office 2, in overall, desirable circumstance was rated at the highest level while the authentic circumstance was rated at the high level. The rating of needs assessment for the principal's skills in the Covid predicament of the school under phetchabun primary educational service area office 2 were: (1) communication skill (2) Critical and creative thinking skill (3) Personal management skills (4) Technological and digital literacy skills (5) Organizational management skills (6) Setting instructional direction skill.

Keywords: Principal's skills; Management in the Covid Epidemic Administration; Administrator

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาที่เปลี่ยนไปจากเดิม โดยมุ่งหวังให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการศึกษา มาตรา 39 ระบุว่าให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติงานที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 : ออนไลน์)

ปัจจุบันมีการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ไปทั่วโลก ทำให้มีผลกระทบต่อด้านในการบริหารประเทศ ทั้งด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบ ทำให้มีการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา จากการเรียนปกติในชั้นเรียนเป็นการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ มีการขยายช่วงปิดและเปิดภาคเรียน พร้อมทั้งให้หน่วยงานการศึกษาวางแผนการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : ออนไลน์)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ครอบคลุม 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอเขาค้อและอำเภอน้ำหนาว ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น จำนวน 130 โรงเรียน แบ่งขนาดเป็น 4 ประเภทเป็น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 98 คน ครูและบุคลากร จำนวน 1,245 คน และนักเรียน จำนวน 19,513 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2564) นักเรียนในเขตบริการนั้นมีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์รวมทั้งพื้นที่เป็นภูเขาสูง จากความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์และการกระจายตัวของประชากรส่งผลให้มีโรงเรียนจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วทั้ง 4 อำเภอ การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน จึงเป็นบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่หลากหลายในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เพราะการบริหารจะดำเนินการไปได้ด้วยดี บรรลุจุดประสงค์และประสพผลสำเร็จได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับคุณลักษณะหลายประการของผู้บริหาร เนื่องจากปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันกับยุคสมัย และทันเหตุการณ์เพราะผู้บริหารเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายตามกฎหมายในการใช้ความรู้ความสามารถและทักษะของตนเพื่อนำบุคลากรในองค์กรให้ปฏิบัติหน้าที่ตามแผนและนโยบายที่ได้วางไว้ให้บรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารต้องเป็นผู้บริหารที่มีคุณภาพ มีทักษะที่สามารถจัดการบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล โดยเฉพาะในปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่สร้างความท้าทายให้ผู้บริหารใช้ความสามารถและทักษะที่หลากหลายในการแก้ปัญหาและบริหารสถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์โควิด 19 นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะที่หลากหลายในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด (โชษิตา ศิริมัน, 2563 : 407-416)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและความจำเป็นเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด หรือสถานการณ์ที่ความคล้ายคลึงกันเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการคาดหวังไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 98 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 78 คน แล้วเลือกวิธีการสุ่มแบบชั้น (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามจัดทำขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถาม จำแนกออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารในสถานการณ์โควิด
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความเหมาะสม

5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถาม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาความเที่ยงตรง จากดัชนีความสอดคล้อง คือ เกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0.67 ขึ้นไป

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของคอนบัค (Cronbach) พบว่า อยู่ในระดับ 0.89

8. นำข้อมูลจากการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและ Google Form จากแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ และสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย- $(\bar{x})$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Priority Need Index : PNI) โดยใช้สูตรการคำนวณ

Priority Need Index แบบปรับปรุงจากสูตรดั้งเดิมโดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 279) ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D$$

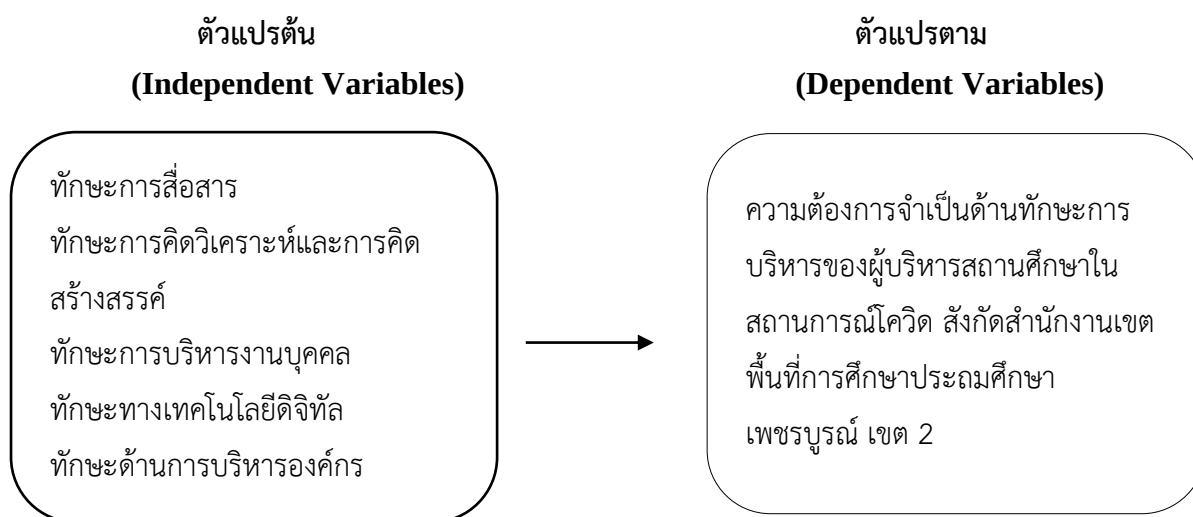
$$PNI_{\text{modified}} = (I-D)/D = \text{ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น}$$

I = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D = ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่จริง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษา เรื่อง ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงระดับที่พึงประสงค์และระดับที่เป็นจริงของด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด

ทักษะการบริหารของผู้บริหาร สถานศึกษาในสถานการณ์โควิด	ระดับทักษะที่พึงประสงค์			ระดับทักษะที่เป็นจริง		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ทักษะการสื่อสาร	4.90	0.29	มากที่สุด	3.54	0.87	มาก
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการ คิดสร้างสรรค์	4.75	0.45	มากที่สุด	3.51	0.83	มาก

3. ทักษะการบริหารงานบุคคล	4.80	0.41	มากที่สุด	3.60	0.79	มาก
4. ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.89	0.32	มากที่สุด	3.49	0.90	ปานกลาง
5. ทักษะด้านการบริหารองค์กร	4.76	0.42	มากที่สุด	3.55	0.79	มาก
6. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร	4.77	0.44	มากที่สุด	3.59	0.83	มาก
รวมเฉลี่ย	4.81	0.39	มากที่สุด	3.55	0.84	มาก

เมื่อพิจารณาภาพที่พึงประสงค์ด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.39) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ภาพที่พึงประสงค์สูงสุดคือ ทักษะการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.90$, S.D. = 0.29) รองลงมาคือ ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{x} = 4.89$, S.D. = 0.32) ส่วนภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุดคือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.45)

ภาพที่เป็นจริงด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ภาพที่เป็นจริงสูงสุดคือ ทักษะการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 3.60$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.83) ส่วนภาพที่เป็นจริงน้อยที่สุดคือ ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.90)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยรวมทั้ง 6 ด้าน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด

ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด	ค่าเฉลี่ย ของภาพ ที่พึง ประสงค์ (I)	ค่าเฉลี่ย ของ ภาพที่ เป็นจริง (D)	PNI (I-D)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
1. ทักษะการสื่อสาร	4.90	3.54	1.36	0.38	2

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการ คิดสร้างสรรค์	4.75	3.51	1.24	0.35	3
3. ทักษะการบริหารงานบุคคล	4.80	3.60	1.20	0.33	5
4. ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล	4.89	3.49	1.40	0.40	1
5. ทักษะด้านการบริหารองค์กร	4.76	3.55	1.21	0.34	4
6. ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร	4.77	3.59	1.18	0.33	5
รวมเฉลี่ย	4.81	3.55	1.27	0.36	

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PriorityNeedsIndex: PNI) ของความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่าความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุดคือ ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified} = 0.40$) ลำดับที่ 2 คือ ทักษะการสื่อสาร ($PNI_{modified} = 0.38$) ลำดับที่ 3 คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.35$) ลำดับที่ 4 คือ ทักษะด้านการบริหารองค์กร ($PNI_{modified} = 0.34$) และลำดับที่ 5 คือ ทักษะการบริหารงานบุคคล ($PNI_{modified} = 0.33$) และทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร ($PNI_{modified} = 0.33$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า สภาพที่เป็นจริงด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.) ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานการณ์โควิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีกระบวนการหรือแนวคิดในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้

ประสบการณ์ ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย สรุปประเด็นได้ชัดเจน ถูกต้อง รัดกุม สามารถถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลภายในองค์กรและถ่ายทอดข้อมูลไปสู่ชุมชนได้เป็น อย่างดีด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไกรสร เจียมทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และ ยังสอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ พบว่า ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต ๒ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดย ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดที่หลากหลาย ในการแก้ไขปัญหา ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์โควิด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีกระบวนการและ ทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และผู้นำในทุกด้าน เพราะสถานการณ์โควิด ทำให้ผู้บริหารต้องคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิตา เพลินจิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ภาพรวมของทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และไปสอดคล้องกับ ไกรสร เจียมทอง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ภาพรวมของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก

3.) ทักษะการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีกระบวนการ วิธีการในการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ได้หลากหลายวิธี เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์โควิด ที่ครูจะต้องมีทักษะที่ หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการ จัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิช ศรีลาภา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา

สภาพและปัญหาการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานการณ์โควิดได้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ต้องเผชิญกับปัญหาการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับตัวและนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ผลการศึกษาพบว่า ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

5.) ทักษะด้านการบริหารองค์กร ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารงบประมาณภายในสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์โควิดได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีกระบวนการและทักษะการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการกำหนดเป้าหมายและการวางแผน การจัดการองค์กร การควบคุมและติดตามงาน เพื่อให้การบริหารงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิกา เรตมอนด์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกตัวบ่งชี้

6.) ทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากผลการศึกษาตามสภาพที่เป็นจริงของทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มีการวางแผนทางการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องจากมีประสบการณ์ในการบริหารในสถานการณ์โควิดมาแล้วระยะเวลาหนึ่ง มณฑาทิพย์ นามนุ ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาใน

ศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๒ ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 สามารถจัดลำดับความต้องการจำเป็นได้ ดังนี้ ลำดับที่ 1 ทักษะทางเทคโนโลยี ($PNI_{modified} = 0.40$) ลำดับที่ 2 คือ ทักษะการสื่อสาร ($PNI_{modified} = 0.38$) ลำดับที่ 3 คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($PNI_{modified} = 0.35$) ลำดับที่ 4 คือ ทักษะด้านการบริหารองค์กร ($PNI_{modified} = 0.34$) และลำดับที่ 5 คือ ทักษะการบริหารงานบุคคล ($PNI_{modified} = 0.33$) และทักษะการกำหนดทิศทางองค์กร ($PNI_{modified} = 0.33$)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ควรหาแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ตามลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะในการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิดได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่ต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษาและพัฒนาตัวเองให้มีความรู้ด้านทักษะการบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด โดยเฉพาะทักษะทางเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นด้านทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานการณ์โควิด ระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ เพื่อให้เกิดการวิจัยที่เป็นวงกว้างมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://backoffice.onec.go.th/uploaded/Category/Laws/RuleMetDistEdMnt2550-02-12-2010.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด-19. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://drive.google.com/file/d>
- โชษิตา ศิริมัน. (2564). ทักษะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารในภาวะวิกฤตโควิด-19 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วารสารสู่ชีวิตใหม่ ด้านงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ. 12 (8), 407-416
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = *Needs assessment research*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.